

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף לו ביצה. מסכת
Some of the topics we will learn about today include:

A Machlokes as to whether an item may be moved only for the sake of a non-Muktzeh item on Yom Tov, or even for a מוקצה item.

A discussion of the Machlokes between Rebbe Shimon and Rebbe Yehuda regarding מוקצה, as well as related Halachos, such as דבר שאינו מתכוון and פסיק רישיה.

A

Whether an item may be moved only for the sake of a non-Muktzeh item or even for a מוקצה item

Machlokes between Rebbe Shimon and Rebbe Yehuda regarding

מוקצה,
דבר שאינו מתכוון
and
פסיק רישיה

B

Cases of גרף של רעי - and when this may be moved and when it may not -

Various items, including items of רשות and מצווה, which are forbidden on Yom Tov because of שבות

B

Cases of גרף של רעי

Items of רשות and מצווה, which are forbidden on Yom Tov because of שבות

C

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

שבות

There is an איסור of שבות on Shabbos and Yom Tov which is learned from the Pasuk

ביום השביעי תשבות, teaching that Shabbos and Yom Tov should be a day of rest, which prohibits doing anything on Shabbos or Yom Tov which compromises the spirit of rest on Shabbos or Yom Tov.

גרף של רעי

Although, Muktzah prohibits handling certain objects on Shabbos, however, when an item of Muktzah that is very repulsive is in a place where people are staying, the Chachamim permitted the item to be removed, due to כבוד הבריות. An example of this would be a pan of waste matter, otherwise known as a גרף של רעי.

צורך אוכל נפש

On Yom Tov, it is permitted to prepare food for Yom Tov, as is stated in the Pasuk regarding Yom Tov: אך אשר יאכל לכל נפש הוא. לבדו יעשה לכם.

C

שבות

גרף של רעי

צורך אוכל נפש

1 So let's review.....

In the previous Daf the Gemara at first compared the case of our Mishnah;

משילין פירות דרך ארובה ביו"ט
אבל לא בשבת

Permitting the lowering of fruit from the roof on Yom Tov in the same amount as in the case of a Mishnah in Masechet Shabbos;

מפני ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה

מפני האורחים

ומפני בטול בית המדרש

Permitting the removal of 4 or 5 Kupot of wine and oil from a storage area -

1 The Gemara at first compared...

<p>משילין פירות דרך ארובה ביו"ט אבל לא בשבת</p>	<p>מפני ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בית המדרש</p>
---	--

2 However, the Gemara presents two reasons to be מיקל - to be more lenient, and allow a larger amount in the case of מפנין on Shabbos - and to be מחמיר - to be more stringent, and allow only a smaller amount in the case of משילין on Yom Tov.

-1-

שאני התם דאיכא בטול בית המדרש

אבל הכא דליכא בטול בית המדרש לא

In the case of מפנין, the area is being cleared to make room for the people coming to learn, whereas in the case of משילין, the fruits are being lowered for personal reasons.

2 However, the Gemara presents two reasons to be...

<p>מחמיר משילין in the case of משילין on Yom Tov</p>	<p>מיקל מפנין in the case of מפנין on Shabbos</p>
<p>1 אבל הכא דליכא בטול בית המדרש לא</p>	<p>2 שאני התם דאיכא בטול בית המדרש</p>

3 -2- שבת דחמירא ולא אתי לזלוזי ביה אבל יו"ט דקיל ואתי לזלוזי ביה We can allow a larger amount on Shabbos, because Shabbos is more stringent in that it is a חייב סקילה, therefore, people will not become lax about it. However Yom Tov, we must restrict it, and allow only a smaller amount, since it is more lenient in that it is only a חייב לאו, and people might become lax about it.

3

<p>2 אבל יו"ט דקיל ואתי לזלוזי ביה</p>	<p>1 שבת דחמירא ולא אתי לזלוזי ביה</p>
--	--

4 The Gemara also presents two reasons to be מחמיר in the case of מפנין on Shabbos - and to be מיקל in the case of משילין on Yom Tov.

-1-

התם ליכא הפסד ממונ
הכא איכא הפסד ממונ

In the case of מפנין there is no loss of money, whereas in the case of משילין there is a potential loss of money. Therefore, regarding ארבע וחמש we might allow even a larger amount than חמש. קופות.

4

The Gemara also presents two reasons to be...

<p>מיקל in the case of משילין on Yom Tov</p>	<p>1</p>	<p>מחמיר in the case of מפנין on Shabbos</p>
<p>הכא איכא הפסד ממונ</p>		<p>התם ליכא הפסד ממונ</p>

5

-2-

התם הוא בשבת דאסור משום דחמיר
אבל יום טוב דקיל שפיר דמי

Certain similar activities are forbidden on Shabbos, because Shabbos is more stringent in that it is a חיוב סקילה. However on Yom Tov, these activities would be permitted, because it is more lenient in that it is only a חיוב לאו.

5

2

<p>אבל יום טוב דקיל שפיר דמי</p>	<p>התם הוא בלבד דאסור משום דחמיר</p>
--	--

6

The Gemara continues this discussion, and applies these distinctions to the following Halachos -

Some of which are אסור in the case of מפנין on Shabbos, and may be מותר in the case of משילין on Yom Tov - and, some of which are אסור in the case of משילין, and may be מותר the case of מפנין - OR, they may be אסור in both cases - based on one of the above סברות -

התם תנן אבל לא את האוצר

The Mishna in Shabbos says, that while it is permitted to remove 4 or 5 barrels, it is forbidden to remove all the barrels, because,

דלמא אתי לאשוויי גומות

When emptied, the storage area might reveal holes in the earthen floor, and he might smooth them out, which is forbidden on Shabbos.

6

The Gemara applies these distinctions to the following Halachos...

<p>משילין פירות דרך ארובה ביו"ט אבל לא בשבת</p>	<p>מפנין ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בית המדרש</p>
---	---

7 הכא מאי
 What would be the Halachah regarding משיילין on Yom Tov?
 May one remove all the fruit?
 התם הוא בשבת דאסור משום דחמיר
 אבל יום טוב דקיל שפיר דמי
 Perhaps it is אסור only on Shabbos, but would be מותר on Yom
 Tov?
 או דלמא התם דאיכא בטול בית המדרש אמרת לא
 הכא דליכא בטול בית המדרש לא כל שכן
 Or - if it is forbidden when making room for the study of Torah,
 it is certainly forbidden for personal use.

7

התם תנן
 אבל לא
 את האוצר

הכא מאי?
 התם הוא בשבת דאסור
 משום דחמיר
 אבל יום טוב דקיל שפיר דמי?
 או לא?

התם דאיכא בטול בית המדרש
 אמרת לא
 הכא דליכא בטול בית המדרש
 לא כל שכן?

אני לאניי גוינות
 לא

8 Similarly the Gemara asks - regarding משיילין, we have the
 following restrictions:
 אין מטלטלין מוגג לגג אפילו כשגגותיהן שוין
 We may only lower the fruit from the roof to the house, but not
 from one roof to another. Also;
 לא ישלשלם בחבל בחלונות
 ולא יורידם דרך סולמות
 We may only lower the fruits through a skylight, but not with
 ropes through side windows, or take them down ladders or
 steps.
 Would these restrictions apply to the case of מפנין on Shabbos as
 well?
 Perhaps it would be מותר based on one of the קולות mentioned
 above?
 Or - שבת דחמירא ולא אתי לזלוילי ביה
 בטול בית המדרש
 Or, it would be אסור, because if it is אסור where there is הפסד
 המון, it would certainly be אסור where there is no הפסד המון.

8

משיילין פירות
 דרך ארובה ביו"ש
 אבל
 לא בשבת

מפנין ארבע וחמש קופות
 של תבן ושל תבואה
 מפני האורחים
 ומפני בטול בית המדרש

אין מטלטלין מוגג לגג
 אפילו כשגגותיהן
 שוין

לא ישלשלם
 בחבל בחלונות
 ולא יורידם דרך סולמות

Would these
 restrictions
 apply?

9 In all cases the Gemara answers תיקו -
 תשבי יתרץ קושיות ואבעיות
 unresolved.
 =====

9

In all cases
 the Gemara answers
 תיקו
 תשבי יתרץ קושיות ואבעיות

10 The Mishnah continues;
ומכסין את הפירות:
One may cover fruit with a כלי on Yom Tov, to protect it from the rain.

10

מלך:

ומכסים פירות
בכלים
מפני הדלף

11 אמר עולא ואפילו אורא דלבני
One may cover even bricks which are מוקצה.
ר' יצחק אמר פירות הראוין
Rav Yitzchak holds that one may only cover useable fruit, which are not מוקצה.
ואזדא ר' יצחק לטעמיה דאמר ר' יצחק
אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת
One may only move a כלי on Shabbos or Yom Tov for the purpose of something which is itself movable on Shabbos or Yom Tov.
The Gemara attempts to bring several sources to support the view of Ulla, where one may move a כלי for something apparently מוקצה, but refutes each one as referring to an item which is in fact not מוקצה.
=====

11

ר' יצחק אמר
פירות
הראוין
Only useable fruit
which are not מוקצה

אמר עולא
ואפילו
אורא דלבני
Even bricks
which are מוקצה

ואזדא ר' יצחק לטעמיה
דאמר ר' יצחק
אין כלי ניטל
אלא לדבר
הניטל בשבת

The Gemara attempts
to bring sources
to support Ulla,
but refutes each one

12 The Mishnah continues;
ונותנין כלי תחת הדלף בשבת:
We may place a vessel to receive a drip on Shabbos.
תנא אם נתמלא הכלי שופך ושונה ואינו נמנע
If the vessel becomes filled one may empty it and replace it as many times as necessary.

12

מלך:

ונותנין כלי
תחת הדלף
בשבת

מלך:

אם נתמלא הכלי
שופך ושונה ואינו נמנע

13 Tosfos gives two possible explanations why it may be removed.
-1-

On Amud Aleph the gemara said that according to ר' יצחק who holds;

אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת

The Mishnah must be speaking of דלף הראוי - water that is fit to be given to animals, and is therefore not Muktzeh.

-2- OR - The Mishnah is speaking of דלף שאינו ראוי - water that is not fit for animals, and is indeed Muktzeh. However, it may be removed because of רעי של רעי, as the Gemara explains:

אמר שמואל גרף של רעי ועביט של מימי רגלים

מותר להוציאן לאשפה

One may remove a pan of waste matter. Although it is Muktzeh, the Chachamim allowed it because of כבוד הבריות, since it is repulsive. However,

וכשהוא מחזירו נותן בו מים ומחזירו

Upon return, he must put a bit of water in the vessel.

13

תוס'
gives two possible explanations...

1 דלף הראוי 2 גרף של רעי

אמר שמואל

גרף של רעי ועביט של מימי רגלים
מותר להוציאן לאשפה
{ *בבבב הבריות* }

וכשהוא מחזירו
נותן בו מים ומחזירו

14 סבור מינה גרף של רעי אגב מנא אין בפני עצמו לא
The Talmidim of Shmuel understood that one may remove a גרף של רעי, only אגב the כלי in which it is, until they heard of an incident with Rav Ashi, who found a mouse among his spices, and instructed his talmidim

נקטה בצוציתה ואפקוה

Pick it up by the tail and remove it -

We see that even the repulsive item itself may be removed.

=====

14

סבור מינה
אין לא רעי אגב מנא אין - בפני עצמו לא

Until they heard of an incident with Rav Ashi, who found a mouse among his spices, and instructed his talmidim

נקטה בצוציתה ואפקוה

15 Zugt the Mishna:
כל שחייבין עליו משום שבות
All items which are forbidden on Shabbos משום שבות -
Or items which have an element of Mitzva in them -
משום מצוה
Or actual items of Mitzva -
חייבין עליו ביו"ט
Are all also forbidden on Yom Tov -
The Mishnah explains:

15

כל שחייבין עליו
On Shabbos משום שבות
משום רשות
משום מצוה

חייבין עליו ביום טוב

16 ואלו הן משום שבות
 These are examples of prohibitions שבות משום:
 לא עולין באילן
 One may not climb a tree, as the gemara explains:
 גזרה שמא יתלוש
 Because he might break off a branch
 ולא רוכבין על גבי בהמה
 One may not ride an animal
 גזרה שמא יחתוך זמורה
 Lest someone cut a branch to prod the animal

 ולא שטין על פני המים
 One may not swim upon the water
 גזרה שמא יעשה חבית של שייטין
 Lest one make a raft on Yom Tov

 לא מטפחין ולא מספקין ולא מרקדין
 One may not clap, or dance
 גזרה שמא יתקן כלי שיר
 Lest one come to fix a musical instrument on Yom Tov

16 ואלו הן משום שבות:

לא עולין באילן
 על גבי בהמה
 ולא שטין על פני המים

לא מטפחין • ולא מספקין • ולא מרקדין

גזירה למאן יתקן כלי שיר

17 ואלו הן משום רשות
 The following items are also forbidden, although they have an element of Mitzva
 לא דנין
 ולא מקדשין
 ולא חולצין
 ולא מיבמין
 One may not preside over court cases. One may not be מקדש a woman, nor perform חליצה or ייבום.
 The reason for all of these is
 גזרה שמא יכתוב
 Lest one write on Yom Tov

17 ואלו הן משום רשות:

לא דנין • ולא מקדשין
 ולא חולצין • ולא מיבמין

גזירה למאן יכתוב

18 ואלו הן משום מצוה
 לא מקדישין
 ולא מעריכין
 ולא מחרימין
 One may not sanctify an item, donate its worth or make a pledge to the Bais HaMikdash on Yom Tov, even though it is a Mitzvah,
 גזרה משום מקח וממכר
 Because of their similarity to business transactions

 ולא מגביהין תרומה ומעשר
 Nor may one separate תרומות ומעשרות on Shabbos and Yom Tov.

18 ואלו הן משום מצוה:

לא מקדישין • ולא מעריכין
 ולא מחרימין

לא מגביהין תרומה ומעשר •

גזירה למאן יתקן ויחבר

- 19 כל אלו ביו"ט אמרו קל וחומר בשבת
 These are all forbidden on Yom Tov and certainly on Shabbos.
 אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד
 As we've learned several times in this Mesechta, the only
 difference between Shabbos and Yom Tov is that אוכל נפש,
 work done for the sake of food preparation, while forbidden on
 Shabbos, is permissible on Yom Tov.

19

 כל אלו ביום טוב אפרו
 קל וחומר בשבת

 אין בין יו"ט לשבת
 אלא אוכל נפש בלבד